

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/558/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213208406
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4213208406.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s. r. o. so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o. so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti odporkyni: F. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom G., S. XXXX/XX, o zaplatenie 4.882,07 eura s príslušenstvom, odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 28. januára 2014 č. k. 6C/268/2013-66, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa odporkyni uložil povinnosť navrhovateľovi zaplatiť 1.573,04 eura v mesačných splátkach po 20 eur, ktoré splátky sú splatné 28. dňa toho-ktorého mesiaca pod stratou výhody splátok, počnúc 30. dňom po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročenosť celého plnenia. Vo zvyšku návrh zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 52 ods. 2, § 53 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 120 ods. 1 OSP, ako aj vykonaným dokazovaním a zistil, že dňa 29. 04. 2008 odporkyňa ako dlžníčka uzatvorila s veriteľom - S. zmluvu o poskytnutí spotrebného úveru, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru v sume 86.000,- Sk, ktorý dlh odporkyňa mala vyrovať v mesačných splátkach v počte 84 splátok po 1.860,22 Sk. Dňa 08. 12. 2011 navrhovateľ s veriteľom uzatvoril zmluvu o postúpení pohľadávok a podľa prílohy k tejto zmluve aj dlh, vyplývajúci z vyššie uvedenej úverovej zmluvy, bol postúpený navrhovateľovi. Dňa 24. 10. 2012 odporkyňa podpísala dohodu o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávok v splátkach. Okrem toho súd prvého stupňa mal za to, že v prejednávanej veci navrhovateľ s prihliadnutím na ustanovenie § 120 ods. 1 OSP mal dôkaznú povinnosť vo forme povinnosti tvrdenia právne významných skutočností a povinnosť preukázania takýchto skutočností, ohľadne výšky dlhu odporkyne vyplývajúceho z úverovej zmluvy zo dňa 29. 04. 2008. Navrhovateľ v návrhu síce uviedol, že ku dňu podania návrhu na súd dlh vyplývajúci z úverovej zmluvy je vo výške 4.882,07 eura, avšak už v položkovitej špecifikácii uviedol, že neuhradená istina úveru je vo výške 0,00 eura, riadne úroky v sume 1.573,04 eura, úroky z omeškania v sume 382,85 eura a ostatné príslušenstvo v sume 142,97 eura. Z uvedeného zistil, že súčet takto konkretizovaných položiek uplatnenej pohľadávky bol vo výške 2.098,86 eura, a nie v sume 4.882,07 eura. Okrem toho navrhovateľ vôbec nekonkretizoval, za ktoré obdobie predstavuje suma 382,85 eura a pri akej úrokovej sadzbe úroky z omeškania, takisto nekonkretizoval, čo sú to ním uplatnené ostatné príslušenstvá v sume 142,97 eura. S poukazom na uvedené bol toho názoru, že navrhovateľ neuniesol svoju povinnosť tvrdenia v celom rozsahu uplatnenej pohľadávky. Splnil ju len ohľadne uplatnených úrokov vo výške 1.573,04 eura, a preto súd návrh v tejto časti považoval za dôvodný a aj mu vyhovel. Zároveň dodal, že pri rozhodovaní neprihliadol na dohodu zo dňa 24. 10. 2012 o uznaní dlhu, pretože aj táto „dohoda“ bola uzavretá na formulári pripravenom navrhovateľom a odporkyňa podľa súdu nemala možnosť obsah tejto „dohody“ ovplyvniť a musela prijať navrhovateľom dopredu pripravený formulár. Táto skutočnosť opakovane nastoľovala dôvodnú pochybnosť o tom, či u odporkyne existovala vážna vôľa uzavrieť

túto dohodu v takej podobe, ako to navrhovateľ vopred pripravil a odporkyni predložil na podpísanie. Následne, vychádzajúc z ustanovenia § 160 ods. 1 OSP, odporkyni povolil dlh splácať v mesačných splátkach po 20 eur, nakoľko mal za to, že finančná situácia odporkyne väčšie splátky nedovoľuje vykonať, keď účastníci konania v dohode o uznaní dlhu dohodli splátky v takejto výške. Okrem toho uviedol, že odporkyňa žiadnu námietku premlčania v tejto veci neuplatnila, preto súd prvého stupňa nemal zákonnú možnosť zaoberať sa s otázkou prípadného premlčania uplatneného práva. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol v zmysle ustanovenia § 142 ods. 2 OSP, keď pri čiastočnom úspechu oboch účastníkov vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti v zákonnej lehote podal odvolanie navrhovateľ z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu. Uviedol, že nesúhlasí so závermi súdu, že istina je v nulovej výške. Súd vychádzal z chybného údaja v žalobe v rámci čl. III, kde došlo k zrejmej matematickej nesprávosti, resp. chybe v písaní, nakoľko došlo k uvedeniu nesprávnej výšky neuhradenej istiny, a to v sume 0 eur. S poukazom na § 110 ods. 1, § 558 Občianskeho zákonníka namietal, že dňa 24. 10. 2012 odporkyňa podpísala Dohodu o uzavretí záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach, prostredníctvom ktorej odporkyňa uznala svoj záväzok vzniknutý zo zmluvy o poskytnutí flexipôžičky, uzavretej so S. vo výške 2.813,21 eura s príslušenstvom, čo do dôvodu a výšky a zaviazala sa platiť svoj záväzok. Mal za to, že predmetná dohoda spĺňala všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platnosť uznania dlhu zo strany dlžníka, teda mala písomnú formu, vyplýval z nej dôvod vzniku pohľadávky, výška pohľadávky a prísľub dlžníka tento dlh zaplatiť. Zároveň odporkyňa potvrdila vedomosť o premlčaní dlhu a následkoch s tým spojených. Zdôraznil, že obsahom dohody je uznanie dlhu zo strany odporkyne ako právny inštitút zakotvený v Občianskom zákonníku, pričom právnym následkom uznania práva, ktorý nastáva priamo zo zákona, je prerušenie plynutia premlčacej doby, čo znamená, že doba, ktorá odvtedy uplynula, sa stáva právne bezvýznamnou a začne plynúť nová 10-ročná premlčacia doba, a to priamo zo zákona. Zákon nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu, ako ani uznanie práva nemožno stotožňovať s inštitútom uznania dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka. Podpísaním dohody došlo k začatiu plynutia novej 10-ročnej premlčacej doby, teda právny účinok spojený s uznaním práva, ktorý predpokladá § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka, t.j. prerušenie plynutia pôvodnej premlčacej doby a začiatok plynutia novej 10-ročnej premlčacej doby, v tomto prípade nastal. Zároveň poukázal na skutočnosť, že aj ochrana spotrebiteľa má svoje medze a v žiadnom prípade ju nemožno chápať ako ochranu ľahkomyselnosti a nezodpovednosti spotrebiteľa. Prístupom súdu došlo k popretiu procesnej zásady rovnosti účastníkov a k neprimeranej ochrane spotrebiteľa vedúcej k úplnému zbaveniu zodpovednosti spotrebiteľa za plnenie svojich povinností, ktoré mu zo záväzkového vzťahu vyplývajú. Konanie odporkyne nebolo možné považovať za morálne a čestné, a preto nebolo možné súhlasiť s tým, resp. je absurdné, aby takému konaniu bola zo strany súdu poskytnutá ochrana. S poukazom na uvedené zastal názor, že odporkyňa po tom, čo sa oboznámila s obsahom dohody, svojím podpisom svoj existujúci záväzok uznala a vyjadrila svoju vedomosť s premlčaním pohľadávky. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle ustanovenia § 220 OSP ho zmenil tak, že vyhovie návrhu, resp. v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 a 3 OSP ho zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Písomné vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa podané nebolo.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP), pričom dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V prejednávanej veci sa navrhovateľ návrhom, doručeným súdu prvého stupňa dňa 16. 04. 2013, domáhal zaplata sumy 4.882,07 eura s príslušenstvom. Svoj nárok odôvodnil tým, že dňa 29. 04. 2008 uzatvoril postupca s odporkyňou Zmluvu č. 6068126221, na základe ktorej poskytol postupca odporkyni peňažné prostriedky. Vzhľadom na to, že odporkyňa neplnila v stanovených termínoch splátky, postupca odstúpil od zmluvy a vyzval odporkyňu na úhradu dlžnej sumy, ktorá ku dňu postúpenia predstavovala sumu 4.912,07 eura. Následne odporkyňa uznala svoj záväzok v dohode o uznaní záväzku.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 558 Občianskeho zákonníka, ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh, určený, čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

Ustanovenie § 558 Občianskeho zákonníka upravuje inštitút uznania dlhu, ktorý bol s účinnosťou od 01. 01. 1992 včlenený do Občianskeho zákonníka jeho novelou vykonanou zák. č. 509/1991 Zb. a predstavuje samostatný zaisťovací inštitút. Zaisťovaciu funkciu plní tým, že zakladá právnu domnienku existencie dlhu v dobe jeho uznania, tým sa v spore posilňuje procesná pozícia veriteľa, pretože v ňom nemusí dokazovať vznik dlhu, ani jeho trvanie v dobe, kedy k uznaniu došlo. Je naopak na dlžníkov, ktorý namieta, že dlh nevznikol, že bol splnený alebo zanikol iným spôsobom, aby preukázal existenciu dlhu. Uznáním dlhu prechádza dôkazné bremeno z veriteľa na dlžníka. K platnému uznaniu dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka je okrem všeobecných náležitostí (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka) potrebné, aby tento jednostranný právny úkon urobil dlžník písomnou formou, vyjadril v ňom prísľub zaplatiť dlh a uviedol dôvod a jeho výšku, teda uznal dlh, čo do dôvodu a výšky. Z uvedeného logicky vyplýva, že splnením predpokladov uvedených v § 558 Občianskeho zákonníka dochádza k založeniu vyvrátiteľnej právnej domnienky trvania dlhu.

Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 24. 10. 2012 uzavreli účastníci konania Dohodu o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach, v rámci ktorej odporkyňa uznala, čo do právneho dôvodu a výšky, záväzok voči veriteľovi, pričom dlžná suma pozostávala z istiny vo výške 2.813,21, z ostatného príslušenstva podľa zmluvy 142,97 eura, nákladov na inkasné konanie vo výške 150 eur a z úroku z omeškania 21,9 % ročne zo sumy 2.813,21 eura za dobu od 15. 11. 2011 do dňa splatnosti poslednej splátky podľa tejto dohody. Obsahom predmetného bodu bolo aj vyhlásenie, že odporkyňa má vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch. Okrem toho sa účastníci v rámci dohody dohodli aj na splátkach vo výške 20 eur mesačne, s dátumom splátky 15. deň v mesiaci, pričom dátum prvej splátky si dohodli na deň 15. 11. 2012. Prílohou k dohode bol aj dotazník, v rámci ktorého odporkyňa pri všetkých možnostiach uviedla, že súhlasí. Následne súd prvého stupňa vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom, v rámci ktorého uviedol, že na predmetnú dohodu neprihliadal, pretože mal za to, že táto dohoda bola uzavretá na formulári pripravenom navrhovateľom a odporkyňa nemala možnosť obsah tejto dohody ovplyvniť a musela prijať navrhovateľom dopredu pripravený formulár. Táto skutočnosť podľa súdu nastolila dôvodnú pochybnosť o tom, či u odporkyne existovala vážna vôľa uzavrieť túto dohodu v takej podobe, ako ju navrhovateľ vopred pripravil a odporkyňa predložil na podpísanie.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (napr. II. ÚS 383/06).

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola

daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze III. ÚS 119/03-30. Vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení.

Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa nezodpovedá uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 OSP. Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí síce správne uviedol, že v tomto konaní ide o spotrebiteľský právny vzťah, avšak predčasne dospel k záveru, že odporkyňa nemala možnosť obsah Dohody o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach zo dňa 24. 10. 2012 ovplyvniť a musela prijať navrhovateľom dopredu pripravený formulár, v dôsledku čoho na ňu neprihliadal, nakoľko sa nedostatočne vysporiadal s dotazníkom ako prílohou k dohode o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach, v rámci ktorého odporkyňa musela sedemkrát uviesť, či súhlasí alebo nesúhlasí s tvrdením uvedeným v tomto dotazníku. Navyiac, predčasnosť rozhodnutia a nedostatok dôvodov odvolací súd vzhliadol aj v tom, že navrhovateľ súdom prvého stupňa vôbec nebol vyzvaný na špecifikáciu návrhu a neodstraňoval rozpory v návrhu, ktoré navrhovateľ v odvolaní označil za chybu v písaní. Povinnosťou súdu prvého stupňa preto v ďalšom konaní bude doplniť dokazovanie vyzvaním navrhovateľa na špecifikáciu návrhu za účelom konkretizovania požadovaných a súdom prvého stupňa nepriznaných súm, ako aj preskúmať účastníkmi konania vyplnený dotazník, ktorý tvorí prílohu dohody o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach a opätovne preskúmať dohodu o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach v zmysle vyššie uvedených skutočností. Z uvedených dôvodov považoval odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania za nedostatočne odôvodnený, čím bola účastníkom konania odňatá možnosť konať pred súdom. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Názorom odvolacieho súdu je súd prvého stupňa v ďalšom konaní viazaný (§ 226 OSP).

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.